

Είναι πολλές φορές που γεγονότα και διακηρύξεις παρουσιάζονται μεμονωμένα, έτσι που να φαίνεται ότι δεν αναιρεί το ένα το άλλο αλλά να δίνεται ή εντύπωση ότι αποτελούν τὰ κομμάτια ενός αρμονικού συνόλου. Όμως, μιὰ πιο προσεκτική εξέταση, μιὰ διαχρονική τοποθέτηση και για να πᾶμε ἕνα σκαλοπάτι πιο πάνω - ἕνας συσχετισμός τῶν στόχων και τῶν μέσων ἂν πρόκειται για κάποιο πρόγραμμα - θά δείξει ὅτι αὐτό τὸ σύνολο, που με μιὰ πρώτη ματιά μοιάζει με ὕψωμα καμωμένο ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑλικό, δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἕνα σύνολο γεγονότων και ἐνεργειῶν που δέν παρουσιάζουν μεταξύ τους ἐκεῖνες τίς σχέσεις που νά τίς δικαιολογοῦν.

Στίς γραμμές που ἀκολουθοῦν ὁ ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ παρουσιάζει μιὰ σειρά ἀπὸ γεγονότα και θέσεις που κατά τήν ἄποψή του ἀποτελοῦν ἀντιφάσεις, που εἴτε δέν ἔχουν μέχρι τώρα συνειδητοποιηθεῖ εἴτε μέσα στήν καθημερινότητα δέν τοῦς ἔχει δοθεῖ ἡ πρέπουσα σημασία, ὥστε νά γίνουν οἱ σωστές ἐπανεκτιμήσεις για μιὰ πιο ὀρθή ἀντίκρουση και στάση.

Θά πρέπει ἀπὸ τήν ἀρχή νά λεχθεῖ ὅτι οἱ παρακάτω γραμμές σύρονται χωρίς ὁποιαδήποτε πρόθεση ἐπίκρισης, ἢ προσπάθεια μείωσης ὁποιουδήποτε. Ὅτι γράφεται, γράφεται με τήν ἐλπίδα ὅτι θά φέρει στήν ἐπιφάνεια καταστάσεις που βλάπτουν ἢ ἔρχονται σέ ἀντίθεση με τήν σωστή μεθόδευση, ἐκείνων τῶν ἐνεργειῶν, που θά βοηθήσουν στήν προσπάθεια νά βγεῖ ἡ χώρα ἀπὸ τήν κατάσταση ἡμικατοχῆς και τὰ ἀδιέξοδα στά ὁποῖα ὀδήγησαν τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλες καταστάσεις ἢ συγκυρίες.

Θά πρέπει ἀκόμα νά ὑποδειχθεῖ ὅτι οἱ σκέψεις που ξεδιπλώνονται παρακάτω, δέ συσχετίζονται με τίς πρόσφατες ἐλπιδοφόρες ἀλλαγές στήν Ἑλλάδα, με τήν ἐπιφύλαξη ὅτι εἶναι πολύ νωρίς για νά μπορέσει κανείς νά ψηλαφήσει και πιο δύσκολο, νά ἀξιολογήσει τόν ἀντίκτυπο τῆς ἀλλαγῆς στήν Ἑλλάδα, στήν ἐξέλιξη τῶν ἐσωτερικῶν μας πραγμάτων και τῆς πορείας τοῦ Κυπριακοῦ πιο εἰδικά.

Τά παρακάτω γράφονται ἐπίσης με βάση ὅτι ἡ ἐπίσημη ἰδιότητα τῆς Κυπριακῆς Κυβέρνησης, ὅπως ἐπανειλημμένα ἔχει διατυπωθεῖ τόσο στό ἐσωτερικό ὅσο και στό ἐξωτερικό και γενικά σέ κάθε διεθνές βῆμα, εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ τήν ἐπίσημη Κυβέρνηση τοῦ Κράτους, τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας που ἐγκαθιδρύθηκε τὸ 1960 με τόν τερματισμό τῆς ἀποικιοκρατίας. Ἀκόμα ὅτι εἶναι - ὅπως σωστά διακηρύττει και ἡ ἴδια - ἡ Κυβέρνηση ὄλων ἀνεξάρτητα τῶν Κυπρίων, Ἑλληνοκυπρίων, Μαρωνιτῶν, Ἀρμένηδων και ἀνεξάρτητα ἀπὸ τόν διαχωρισμό και τῶν Τουρκοκυπρίων.

Ἐπισημαίνεται ἐπίσης ὅτι τὸ κυπριακό πρόβλημα εἶναι για τήν Κυβέρνηση θέμα εἰσβολῆς και κατοχῆς ἐδαφῶν τῆς χώρας μας ἀπὸ τρίτη χώρα, τήν Τουρκία και ὄχι διαμάχης μεταξύ τῶν δύο βασικῶν κοινοτήτων τῆς χώρας και ἀκόμα λιγότερο, διαμάχης ἐθνικῶν ομάδων που ἀποτελοῦν προεκτάσεις τῆς Τουρκίας και τῆς Ἑλλάδας, χωρῶν που παρά τήν πολιτιστική τους συγγένεια με ομάδες τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, ἀποτελοῦν χωριστές κρατικές ὀντότητες.

Τέλος, θά πρέπει ἴσως νά τονισθεῖ ἡ σημασία που δίνεται ἀπὸ ὀρισμένες πλευρές ἀλλά και ἀπὸ τήν ἴδια τήν Κυβέρνηση στό θέμα τῆς ἐπαναπροσέγγισης τῶν δύο κοινοτήτων, γεγονός που μαρτυρᾷ τόσον ἡ δημιουργία εἰδικοῦ φορέα στό πλαίσιο τῆς ΠΕΠ ἀλλά και εἰδικῆς ὑπηρεσίας στό Ὑπουργεῖο Προεδρίας.

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

Σύγχυση και ἀμηχανία τὸ λιγότερο, - οἱ προεκτάσεις εἶναι δυστυχῶς πολύ πιο σοβαρές - προκαλεῖ ἡ χρήση ἀπὸ τήν ἐπίσημη πλευρά τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας που ἀναντίρρητα δέν ἀποτελεῖ ἐπίσημο σύμβολο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τὸ ἄρθρο 4 τοῦ Συντάγματος ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία ἔχει δική της σημαία. Ἡ ἀπὸ μέρους τῆς ἐπίσημης πλευρᾶς χρησιμοποίηση ἄλλης ἀπὸ τήν Κυπριακὴ Σημαία εἶναι σὺν τοῖς ἄλλοις και ἐνέργεια ἀντισυνταγματική.

Χαρακτηριστική είναι επίσης η ανύψωση της 'Ελληνικής σημαίας στα στρατόπεδα της 'Εθνοφρουράς, από τινος χρόνου πλάϊ-πλάϊ με την σημαία του Κράτους. Προβάλλεται μερικές φορές τό επίχειρμα ότι ή 'Ελληνική σημαία αποτελεί έθνικό - σέ αντιδιαστολή με τό κρατικό - σύμβολο, γεγονός που αποτελεί πλάνη, γιατί οί σημαίες αποτελούν κρατικά σύμβολα. "Άλλωστε ή έλληνική σημαία είναι συνυφασμένη με τήν ύδρυση του νεώτερου έλληνικού κράτους στην 'Επίδαυρο τό 1827 καί ὄχι με τό 'Ελληνικό "Έθνος που ὑπῆρνε αἰῶνες πρύν.

'Η Τουρκία κατέχει μέρος της Κύπρου καί ὅσο καί ἄν μάς είναι ὀδυνηρό, λογικά σάν κατοχική δύναμη αφήνει νά κυματίζει στα κατεχόμενα ἐδάφη μας ή σημαία της. 'Η 'Ελλάδα δέν κατέχει μέρος της Κύπρου, που ἐπαναλαμβάνουμε ἔχει δική της σημαία, δέν ἐλέγχει τά ἐλεύθερα ἐδάφη μας καί κακῶς ἐμφανίζεται ἀπό τό ἐπίσημο κράτος ή σημαία της.

Τό ΡΙΚ, Ραδιοφωνικό "Ίδρυμα Κύπρου, ὄχι της 'Ελλάδας οὔτε καὶ μόνο τῶν ἑλληνοκυπρίων,

τελειώνει τίς ἐκπομπές του με τόν 'Ελληνικό 'Εθνικό "Υμνο, ἐρχόμενο ἔτσι σέ ἀντίθεση με τόν κρατικό του χαρακτήρα καί προσδίδοντας στόν ἑαυτό του καί κατά προέκταση στό Κράτος, κοινοτικό χαρακτήρα. 'Η ἀνάκρουση τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Εθνικοῦ "Υμνου τείνει ἀκόμα νά ταυτίσει τό ἐλεύθερο μέρος της Κύπρου με τήν 'Ελλάδα ἢ μάλλον νά τήν παρουσιάσει σάν 'Επαρχία, ὑπονομεύοντας ἔτσι τήν κρατική μας ὑπόσταση, κάτι που παρά τίς προσπάθειές της δέν κατάφερε μέχρι τώρα νά πετύχει ή Τουρκία. Πέρα ὅμως ἀπό τήν ὑπονόμευση, ή ἐνέργεια αὐτή μαζί με μερικές ἄλλες, κάθε ἄλλο παρά βοηθᾷ νά ἀπομακρυνθεῖ ἀπό ὀρισμένους ἐγκεφάλους ή πολύ ἐπικίνδυνη ἰδέα της "διπλῆς ἔνωσης"....

'Ιδιαίτερα ἐπιβλαβής στίς διεθνεῖς σχέσεις της Κύπρου είναι ή ἀνάκρουση του 'Ελληνικοῦ "Υμνου στίς ἐπίσημες περιπτώσεις καί ἰδιαίτερα ἐκεῖνες της ἀναχώρησης ἢ ἄφιξης τοῦ Προέδρου στό ἀεροδρόμιο. Εἴμαστε δυστυχῶς σέ θέση νά ξέρουμε τό βαθμό της ἀμηχανίας ἀλλά καί σύγχυσης που αὐτό τό γεγονός προκαλεῖ στους ξένους διπλωμάτες που ὑποδέχονται ἢ προπέμπουν τόν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κι'αὐτό γιατί ἐνῶ είναι διαπιστευμένοι στή Λευκωσία, οί σκηνές τους δύνουν τήν ἐντύπωση ὅτι ἔχουν διαπιστευθεῖ στήν 'Αθήνα.

Μιλώντας ξανά για τό ΡΙΚ, τό περιεχόμενο τῶν προγραμμάτων του - ἀρκετῶν ἀπό τά ὅποια τό ἐπίπεδο μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ ἱκανοποιητικό ἄν ὄχι ψηλό - κάθε ἄλλο παρά βοηθᾷ τήν ἐπαναπροσέγγιση τῶν δύο κοινοτήτων. "Ἐτσι, παρά τή βεβαιότητα ὅτι τά προγράμματα του παρακολουθοῦνται ἀπό ἀρκετά μεγάλο ἀριθμό Τουρκοκυπρίων, τόσο τό κλείσιμο τῶν ἐκπομπῶν του με τόν 'Ελληνικό 'Εθνικό "Υμνο ὅσο καί ή κατά κόρον προβολή τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου σέ συνδυασμό με τήν μετάδοση εἰδήσεων, σχεδόν μόνον "ἀρνητικοῦ" περιεχομένου για τήν Τουρκία, δέν μποροῦν παρά νά προκαλοῦν ὄχι εὐχάριστες ἐντυπώσεις στους Τουρκοκυπρίους καί ὁ βαθμός καλοπιστίας, ἐπικοινωνίας καί γενικά ή δεκτικότητά τους νά μειώνεται αἰσθητά.

Ταυτόχρονα, ὁ περιορισμός της εἰδησιογραφικῆς κάλυψης που γίνεται στα κατεχόμενα σέ ὅτι ἀφορᾷ βασικά τίς διακοινοτικές συνομιλίες καί τίς ἐπικρίσεις τῶν ἀντιπολιτευομένων τό καθεστῶς Denktaş κομμάτων καί γενικά ή παντελῆς παραγνώριση της σύγχρονης κοινωνικῆς ζωῆς τῶν Τουρκοκυπρίων, ὄχι μόνο τείνει νά δημιουργήσει παραπλανητική καί ἐξωπραγματική εἰκόνα για τό τί συμβαίνει στό κατεχόμενο τμήμα της χώρας καί σ' ἕνα μεγάλο τμήμα τοῦ πληθυσμοῦ της ἀλλά ἀκόμα νά ἀποξενώσει τόν μέσο ἑλληνοκύπριο ἀπό ὅτιδήποτε ἔχει σχέση με τήν καθημερινότητα τοῦ Τουρκοκυπρίου καί νά τοῦ δημιουργήσει τήν αἴσθηση ὅτι ή κοινότητα στήν καθημερινότητα - ὄχι στήν πολιτιστική κληρονομιά - βρίσκεται ἔξω ἀπό τόν κυπριακό χώρο παρά στήν ἄλλη μεριά της γραμμῆς 'Αττίλα, στα δικά του μέρη. 'Η στάση τούτη, βέβαια, ὑποβοηθᾷ τήν αἴσθηση αὐτή που τόσο ἐντεχνα καλλιεργεῖται στήν μεριά τοῦ 'Αττίλα ἀπό τήν Τουρκία καί τόν Τουρκικό ἐθνικισμό.

'Η Κυπριακή 'Εθνική φρουρά διοικεῖται για 17 χρόνια τώρα ἀπό μή Κύπριο καί στελεχώνεται στό μεγαλύτερο της βαθμό ἀπό μή Κυπρίους. Χρησιμοποιεῖ ὄχι Κυπριακά ἀλλά 'Ελληνικά ἔθνοςσημα καί σύμβολα, με ἀποτέλεσμα νά ἐμφανίζεται ὄχι σάν

ὁ στρατός τῆς ἀνεξάρτητης Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἀλλὰ σάν Τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, μέ συνέπεια πάλι, τήν ὑπονόμευση τῆς ἔννοιας τοῦ Κράτους καί τήν δημιουργία ἀμφιβολιῶν γιά τό πόσον ουσιαστικός εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας στά ἑδάφη πού ἐλέγχει. Ἡ Κυπριακή Ἐθνική Φρουρά ὑπάγεται τύποις στό Κυπριακό Ἐπιτελεῖο Ἀμύνης, ἐνῶ στήν οὐσία διοικεῖται ἀπό τό Ἑλληνικό Πεντάγωνο. Ἔτσι ὁ στρατός τῆς ἀνεξάρτητης Κυπριακῆς Δημοκρατίας πού ἀνήκει στό στρατόπεδο τῶν ἀδέσμευτων, διοικεῖται ἀπό χώρα τῆς ὁποίας ὁ στρατός ὑπάγεται στό NATO. Πέρα ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ἡ μόνη χώρα πού δέν ἐλέγχει τόν στρατό της, ἐνῶ κατηγορηματικά τοποθετούμαστε ἐναντία στό NATO, ἔμμεσα ἀφήνουμε νά ἐλεγχόμαστε ἀπό τό NATO καί στό ἔδαφος τῆς Δημοκρατίας σταθεμεῖουν ἀξιωματικοί τοῦ NATO

Οἱ πολίτες ἐνός σύγχρονου κράτους, ἔχουν ὅλοι ἀκριβῶς τά ἴδια δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις. Εἶναι κι' αὐτός ἕνας τρόπος πού τοὺς ἐνώνει στόν κοινό χῶρο ὅπου ζοῦν. Κι' ὅμως, τή στιγμή πού στήν Κυπριακή Ἐθνοφρουρά ὑπηρετοῦν ὑπήκοοι ἄλλης χώρας, μέ ἐξαίρεση τοὺς ἑλληνοκυπρίους, οἱ Ἀρμένηδες, Μαρωνῆτες, καί ἄλλοι κάτοικοι τῆς χώρας δέν ὑποχρεώνονται νά ὑπηρετήσουν.

Αὐτός ὁ διαχωρισμός ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τήν ἀποξένωση αὐτῶν τῶν κοινοτήτων ἀπό τόν Κυπριακό κορμό καί τήν χαλάρωση τῶν ψυχικῶν δεσμῶν ἀνάμεσα στίς κοινότητες πού ἀποτελοῦν τόν κυπριακό λαό.

Πέρα ἀπό τό ὅτι ὁ τουρισμός τῶν στοιχεῶν κουλτούρας εἶναι πέρα γιά πέρα σωστός - λαοῦ πού στεροῦνται κουλτούρας εἶναι σάν νά αἰωροῦνται στό κενό - στήν Κύπρο τοῦτο γίνεται κατά τρόπο μονόπλευρο. Τό γεγονός ὅτι οἱ ἑλληνοκύπριοι ἀποτελοῦν τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, δέν ἀποτελεῖ λόγο γιά τήν πολιτιστική παραγνώριση τῶν ἄλλων κοινοτήτων. Γιά νά γίνει τοῦτο κατανοητό, θά μπορούσε νά ἀρκέσει μιὰ ἀπλή ἀναδρομή στίς ἐκδόσεις κυπριακῶν γραμματοσήμων μετὰ τήν ἐγκαθίδρυση τῆς Δημοκρατίας, ὅπου ἡ ἀπουσία ἀπεικόνισης ὁτιδήποτε ἔξω ἀπό τήν πολιτιστική κληρονομιά τοῦ ἑλληνοκύπριου, εἶναι κραυγαλέα.

Ὅλων τῶν κοινοτήτων ἡ πολιτιστική κληρονομιά εἶναι σημαντική καί καθόλου δέν θά πρέπει νά παραγνώριζεται. Ὅμως δέν θά πρέπει νά παραγνώριζεται ὅτι εἶναι σ' αὐτό τόν τομέα πού παρατηροῦνται οἱ βασικές διαφορές, τῶν δύο τουλάχιστον βασικῶν κοινοτήτων καί ἀρκετὰ στοιχεῖα τῆς κουλτούρας τῶν δύο κοινοτήτων (γλῶσσα, θρησκεία γιά παράδειγμα) εἶναι διαιρετικά. Ἐκεῖνα πού εἶναι ἐνοποιητικά εἶναι τά κρατικά καί κυρίως τά στοιχεῖα συμβίωσης. Ὡστόσο, αὐτά τεύνουν ἀντί νά τονίζονται νά παραγνώριζονται καί ταυτόχρονα νά ὑπερτονίζονται πολιτιστικά στοιχεῖα.

Ἐναν ἀντικειμενικό παρατηρητή θά ἐξένιζε ἴσως τό γεγονός ὅτι, ἐνῶ τουρκικές καί ἑλληνικές ἐθνικές γιορτές ἀποτελοῦν ἐπίσημα καθολικές ἀργίες, ἡ 1 τοῦ Ὀκτώβρη, ἡ Μέρα τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας δέν εἶναι ἀργία, παρά μόνο γιά τοὺς δημόσιους ὑπαλλήλους καί τά σχολεῖα, στά ὅποια, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, τό Ἐπιτελεῖο Παιδείας δέν βρῆκε ἀκόμα τόν τρόπο νά κάμει τοὺς μαθητές νά νοιώσουν τή σημασία τῆς ἡμέρας. Καί ἀπό βαθμό * γίνεται σχεδόν μέ κάποια αἰσθήματα ἐνοχῆς...

*πού γίνεται τοῦτο,

Τά ἐκπαιδευτικά συστήματα τῶν διαφόρων χωρῶν, μερικά καλλίτερα, πιό προσαρμοσμένα στίς σύγχρονες ἀνάγκες καί πιό προοδευτικά ἀπό ἄλλα, ἔχουν χαρακτηριστικό ὅτι προσπαθοῦν νά δημιουργήσουν καλοῦς πολίτες τῶν χωρῶν τους. Τό δικό μας ἐκπαιδευτικό σύστημα ὅμως, δύσκολα θά μπορούσε κανεὶς νά ἰσχυριστεῖ ὅτι ἀποβλέπει στό νά δημιουργήσει καλό Κύπριο πολίτη. Τόσο τό ἑλληνικό ὅσο καί τό τουρκικό ἐκπαιδευτικό σύστημα, πολύ ἀπέχουν ἀπό τοῦ νά θεωροῦνται προοδευτικά καί κατάλληλα γιά τίς ἀντίστοιχες χώρες. Ἐν ὄψει τοῦ πλουραλιστικοῦ χαρακτήρα τῆς Κύπρου τά δύο συστήματα εἶναι ἀκόμα λιγότερο κατάλληλα γιά τίς ἀνάγκες τῆς χώρας μας, μέ τήν ἔννοια ὅτι ἐξ ὀρισμοῦ δέν μποροῦν νά δώσουν ἐκεῖνα τά στοιχεῖα ἐκπαίδευσης πού ἀπαιτοῦν οἱ ἰδιόμορφες συνθήκες τῆς Κύπρου, ὥστε νά δημιουργηθεῖ ὁ καλός Κύπριος πολίτης. Ἀντίθετα, μέσα ἀπό τά ἐκπαιδευτικά μας συστήματα ἐξακολουθοῦν πάντοτε νά διοχετεύονται οἱ ἱστορικές διαφορές

Ἑλλάδας/Τουρκίας καὶ τὰ κυπριόπουλα καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, νὰ χωρίζει χάσμα πού κάθε ἄλλο παρά δημιουργεῖ προϋποθέσεις τοῦ κυπρίου πολίτη καὶ καθόλου δέν ὑποβοηθᾷ τὴν προσέγγιση τῶν δύο κοινοτήτων πού, ὅπως ἔχει ἤδη εἰπωθεῖ, ἀποτελεῖ ἐκπεφρασμένη πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης. Δέν θὰ ἦταν ἴσως ὑπερβολικὸ νὰ λεχθεῖ ὅτι, τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα στὴν Κύπρο καὶ γιὰ τὶς δύο κοινότητες δημιουργοῦν προϋποθέσεις γιὰ διαβίωση σὲ χωριστὲς κοινωνίες, κάτι πού πάλιν ἔρχεται σὲ ἀντίφαση μὲ τὴν διακηρυγμένη κυβερνητικὴ γραμμὴ, ἐνῶ ταυτόχρονα ἐξυπηρετεῖ τὴν ἐπίσημη τουρκικὴ πολιτικὴ.

Ἡ προσέγγιση τῶν δύο κοινοτήτων ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ βάρη πάνω στὰ ὅποια, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Τουρκοκυπριακὴ διοίκηση, ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνηση στηρίζει τὴν πολιτικὴ τῆς. Τὸ θέμα τῆς προσέγγισης δέν βρίσκει τὴν ἴδια ἀπήχηση στὶς διαφορὲς καταστάσεις πού συνθέτουν τὸ πολιτικὸ φάσμα τῆς Κύπρου. Γιὰ μερικοὺς ἀποτελεῖ μιὰ ἀδήριτη ἀνάγκη, γιὰ ἄλλους ἀπλῶς εἰλικρινὴ ἐπιθυμία, γιὰ ἄλλους κάτι πού ἴσως νὰ μὴ μπορεῖ νὰ ἀποφευχθεῖ καὶ γιὰ μερικοὺς κάτι πού δέν εἶναι κἂν ἀναγκαῖο.

Ἐπιζητοῦμε λοιπὸν τὴν προσέγγιση τῶν δύο κοινοτήτων, ὅμως δέν μπορέσαμε ἀκόμα νὰ προχωρήσουμε οὔτε κἂν σ' ἓνα πρακτικὸ βῆμα, νὰ δώσουμε ἔστω στοὺς δικαιούχους Τουρκοκύπριους τὶς κοινωνικὲς τους παροχές, πού ἂν μὴ τί ἄλλο τοὺς ἀνήκουν, οὔτε βέβαια γίνονται ἐκεῖνες οἱ προσπάθειες πού θὰ βοηθήσουν στὴ δημιουργία τοῦ κατάλληλου κλίματος.

Ἐπιζητοῦμε τὴν προσέγγιση ἀλλὰ τὰ σχολικά μας βιβλία καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα τροφοδοτοῦν τὸ σωβινισμό καὶ ἐπιτείνουν τὸ χάσμα καὶ τὴν καχυποψία ἀνάμεσα στὶς δύο κοινότητες.

Ἐπιζητοῦμε τὴν προσέγγιση ἀλλὰ δέν μπορέσαμε νὰ σκύψουμε μὲ κάποιο ἐνδιαφέρον πάνω στὰ προβλήματα, πού οἱ λιγοστοὶ Τουρκοκύπριοι πού διαβιοῦν στὰ ἐλεύθερα ἐδάφη ἀντιμετωπίζουν, ἐνῶ οἱ Τουρκοκύπριοι πού ἔρχονται κάποτε ἀπὸ τὰ κατεχόμενα ἀντικρύζονται πάντα μὲ καχυποψία καὶ ἡ κρατικὴ μέριμνα γι' αὐτοὺς εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτη.

Ἐπιζητοῦμε τὴν προσέγγιση ἀλλὰ μιλοῦμε διαρκῶς γιὰ τὴ "διατήρηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ" καὶ εἴτε μὲ τὸν ἀθλητισμὸ (ἀθλητικοὶ σύλλογοι) εἴτε μὲ τὸ ἐμπόριο, (ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια) εἴτε μὲ ἄλλες δραστηριότητες, ἐπιζητοῦμε τὴν κοινότητα σὲ ἄλλο χῶρο ἀπὸ τὸν κυπριακὸ. Χρησιμοποιοῦμε τὸν ὄρο "Κύπριος" καὶ "Κυπριακός" σὰν νὰ μὴ συνθέτουν αὐτοὺς τοὺς ὄρους καὶ οἱ δύο ἢ μᾶλλον ὅλες οἱ κοινότητες τῆς Κύπρου ἀλλὰ μόνο οἱ Ἑλληνοκύπριοι.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἶναι τὸ ψηλότερο ἱστάμενο πρόσωπο στὴ Δημοκρατία ἀλλὰ δέν ὑπάρχει σχεδὸν ἐκδήλωση πού νὰ μὴ κάθεται δίπλα του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, σὰν νὰ ἔχουμε μοιράσει τὶς ἐξουσίες, πού εἶχε ὁ Πρόεδρος Μακάριος σὲ δύο ἢ καλλίτερα σὰν νὰ ἔχουμε στὴ Κύπρο δυαρχία, μιὰ πολιτικὴ καὶ μιὰ ἰσότιμη ἐκκλησιαστικὴ.

Μιλοῦμε γιὰ ἀγώνα ἀλλὰ κανένας δέν συνειδητοποιεῖ τί εἶναι ὁ ἀγώνας. Ὁ ἀγώνας προϋποθέτει προετοιμασία, ἐτοιμότητα, στέρηση ἀπ' ὅλους, χωρὶς ἐξαίρεση. Ἐμεῖς εἶναι ἀμφίβολο ἂν εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσουμε ὅτιδήποτε, οἱ ἐνέργειες μας δέν κατατείνουν σὲ ὁποιασδήποτε μορφῆς ἐτοιμασία καὶ ἀσφαλῶς τίποτε δέν στεροῦμαστε, ἀφοῦ ἡ κοινωνία μας δέν εἶναι παρά ἡ κοινωνία τῆς καταβάλλωσης καὶ τῆς ἀφθονίας.

Μιλοῦμε ἀκόμα πολλές φορές γιὰ ἀγώνα, σὰν νὰ θέλουμε οἱ Ἑλληνοκύπριοι νὰ ἀνταγωνιστοῦμε τοὺς Τουρκοκύπριους. Δέν παραγνωρίζονται οἱ δυσκολίες, ἐπικοινωνίας σ' αὐτὸ τὸ στάδιο ἀλλὰ ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἀγώνα, στὴ σκέψη μας θὰ πρέπει νὰ βρίσκονται καὶ οἱ δύο κοινότητες καὶ γιὰ κοινὸ ἀγώνα ἀπελευθέρωσης τοῦ τόπου θὰ πρέπει σκεφτόμαστε. Τὸ σοβαρὸ σφάλμα τοῦ 1955, ὅταν ξεκίνησε ὁ ἀντιαποικιακὸς ἀγώνας μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς μιᾶς μόνο κοινότητας, δέν θὰ πρέπει νὰ ἐπαναληφθεῖ.

Σάν έγγυήτρια δύναμη, ή Βρετανία τίποτε δέν έκαμε για νά άποτρέψει τήν είσβολή τής Τουρκίας στη Κύπρο ή άκόμα νά διακόψει τήν κατοχή καί νά άποκαταστήσει τήν κυριαρχία τής χώρας, τήν άνεξαρτησία τής όποιás έγγυήθηκε. Στα διεθνή βήματα ή στάση τής Βρετανίας είναι έχθρική, ή στη καλλίτερη περίπτωση μή φιλική, ένω στον Ο.Η.Ε. δέν άξιωθήκαμε ποτέ τής ψήφου τής Βρετανίας. Δηλώσεις Βρετανών έπισήμων, όπως έκεινες τών Γκίλμουρ καί θάτσερ, θά χαρακτηρίζονταν τό λιγότερο έξοργιστικές. Άκόμα ή Βρετανία, άπό τήν έγκαθίδρυση τής Δημοκρατίας χρωστά στην Κύπρο άρκετά έκατομμύρια λίρες. Κι' όμως ή όλη στάση μας άπέναντι τής Βρετανίας ύπηρεξε όλο αυτό τό διάστημα ύποτονική, έλάχιστα άξιοπρεπής καί πριν λίγους μήνες θεωρήσαμε σκόπιμο νά παρευρεθούμε στους άγγλικούς βασιλικούς γάμους κι' άκόμα νά έκδόσουμε άναμνηστικά γραμματόσημα για τό γεγονός.

"Η Ελλάδα άποτελεϊ τό κυριώτερο μας στήριγμα". Κι' όμως πέρα άπό τήν κατάλυση τής Δημοκρατίας άπό τήν Έλληνική Χούντα, ποτέ ή Ελλάδα δέν έπικαλέστηκε ούσιαστικά τήν Συνθήκη Έγκαθίδρυσης, σύμφωνα μέ τήν όποία άποτελεϊ έγγυήτρια δύναμη καί ή σχετική ρήτρα ποτέ δέν μετατράπηκε σέ τίποτε συγκεκριμένο. Κι' αυτό χωρίς νά θέλουμε νά άμφισβητήσουμε τήν όποιαδήποτε ήθική ή άκόμα καί ύλική ύποστήριξη τής όποιás ή Κύπρος έτυχε καί έξακολουθεϊ νά τυγχάνει άπό τήν Ελλάδα.

Ο φάκελλος τής Κύπρου έμεινε όλο αυτό τό διάστημα κλειστός χάριν τών "εϋρύτερων συμμαχικών συμφερόντων τής Ελλάδας", πού δέν ταυτίζονται ή καί είναι άντίθετα μέ κεϊνα τής Κύπρου. Τήν ίδια ώρα άνθρωποι πού στη διάρκεια του πραξικοπήματος έγκλημάτισαν ένάντια στη χώρα μας παραμένουν - όπως καί δώ - άτιμώρητοι ή καί άκόμα τούς προσφέρονται θέσεις καί προαγωγές.

Στηρίζομαστε στην Ελλάδα, όμως σύμφωνα μέ δηλώσεις έπισήμων τής Ελλάδας (έξάίρεση άποτελούν οι πρόσφατες δηλώσεις του κ. Παπανδρέου), δέν άνήκουμε - σωστά ίσως - στον άμυντικό της χώρο καί θά πρέπει άλλως πως νά καλύψουμε τίσ άμυντικές μας ανάγκες.

Άκόμα τό έμπόριο μας μέ τήν Ελλάδα παρουσιάζει τή μεγαλύτερη άνισοσκελία άπό όποιαδήποτε άλλη ίσως χώρα (14:1), συντείνοντας έτσι σέ μεγάλη διαρροή συναλλάγματος. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι τό 1980 είσήξαμε άπό τήν Ελλάδα έμπορεύματα αξίας £29.8 εκ., ένω έξήξαμε έμπορεύματα αξίας £2.2 εκ.

Έπίσης κρατεϊ ή Ελλάδα καί χρησιμοποιεϊ τήν άφρόκρεμα τών κυπρίων άθλητών στίβου, προβαλλόμενη έτσι διεθνώς ή ίδια, τή στιγμή πού ή ύπόστασή της σάν κράτους καθόλου δέν κινδυνεύει. Τήν ίδια ώρα ή ένέργεια αυτή στερεϊ τήν Κύπρο, τής όποιás ή ύπόσταση ποτέ δέν ήταν σέ μεγαλύτερο κίνδυνο, σημαντικής καί αναγκαίας διεθνούς προβολής. Σάν άποτέλεσμα, στους τελευταίους Όλυμπιακούς ή Κύπρος παρουσιάστηκε σέ άγωνίσματα στά όποια δέν είχε καμμία πιθανότητα νά διακριθεϊ ή νά κάμει έστω κάποια άξιοπρεπή εμφάνιση.

Η Τουρκία έκαμε "είρηνευτική έπιχειρήση" για νά "σώσει" τούς Τουρκοκύπριους. Όμως πέρα άπό τίσ χιλιάδες ζωές πού χάθηκαν στην "είρηνευτική έπιχειρήση", μεταξύ τών όποιων καί Τουρκοκύπριοι, κατάφερε ως τώρα νά έπιβάλει ούσιαστικά στους Τουρκοκύπριους, διοικήσεις πού βοηθούν μιά μικρή όλιγαρχία γύρω άπό τόν Denktaş νά έκμεταλλεύεται τήν κατάσταση, τήν ίδια ώρα πού τών Τουρκοκυπρίων ζεϊ μέσα στην άνέχεια καί μέσα σέ συνθήκες καταπίεσης, έστω καί αν τό επίπεδο ασφάλειάς της όπως τό νοιώθει, έχει βελτωθεϊ.

Η Τουρκική έπέμβαση έγινε για νά "σώσει" καί νά "βοηθήσει" τούς Τουρκοκύπριους. Όμως οι "άγροτικοί έποχιακοί εργάτες" καί οι άλλοι κουβαλητοί άπό τήν Τουρκία άλλο δέν κάμνουν άπό του νά άφαιρούν άπό τούς Τουρκοκύπριους τίσ εύκαιρίες για εργασία, έτσι πού νά έχουν δημιουργηθεϊ συνθήκες μεγάλης άνεργίας καί τεράστιου πληθωρισμού, σέ τέτοιες διαστάσεις πού σπάνια συνυπάρχουν.

Η Τουρκία καί ή Τουρκοκυπριακή διοίκηση μιλοϋν διαρκώς για ειρήνευση. Όμως παρεμποδίζουν όποιαδήποτε τάση άνούγματος πός τούς Έλληνοκύπριους, καλλιεργοϋν ένσυνείδητα τήν άποξένωση καί προσπαθοϋν μέ κάθε τρόπο νά ένισχύσουν τό τοϋχος του διαχωρισμού πού έχει άνεγείρει ή είσβολή.

Η Τουρκία καί ή Τουρκοκυπριακή διοίκηση μιλοϋν για ειρήνευση αλλά οι έμπρηστικές τους δηλώσεις καί τά κηρύγματα μισαλλοδοξίας διαδέχονται τό ένα τό άλλο καί οι προσπάθειες για κάποια λύση του Κυπριακού ύπονομεϋνται διαρκώς.

Πάμε, λέει η Κυβέρνηση και υποστηρίζει και η Έλληνοκυπριακή πλευρά, για όμοσπονδο μὲν ἀλλὰ ἑνιαῖο κράτος. Κάτι τέτοιο, ἰσχυρίζεται και η Τουρκοκυπριακή διοίκηση, ἔστω και ἂν οἱ ἐνέργειες της ποτέ δὲν τὸ ἐπιβεβαιώνουν. Καί ἐνῶ κάθε τόσο ὁ Denktaş και οἱ "Ἵπουργοὺ του" πηγαίνουν στην Τουρκία για διαβουλεύσεις μὲ τὸν Ἐβρέν ἢ ἄλλους Τούρκους ἐπισήμους, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας και ἄλλοι Ἵπουργοὺ και Ἐλληνοκύπριοι ἐπίσημοι πηγαίνουν κι' αὐτοὺ στην Ἑλλάδα, για διαβουλεύσεις μὲ τὴν Ἑλληνική Κυβέρνηση και "μεθόδευση τῶν παραπέρα χειρισμῶν..." Καί θὰ μπορούσε ἐδῶ νὰ διερωτηθεῖ κανεὶς ἂν αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ τρόπος πού δημιουργεῖ τὶς προϋποθέσεις για ἑνοποιημένο ΚΥΠΡΙΑΚΟ κράτος....

Μιλοῦμε διαρκῶς για ἑνοποιημένο κράτος ἀλλὰ καταφέρνουμε νὰ χωρίζουμε τὰ πάντα σὲ "ἐλληνικά" και "τουρκικά" και ἀκόμα χειρότερα, καταφέρνουμε νὰ μεταφέρουμε αὐτὴ τὴν αἴσθηση και στὸ ἔξωτερικό, μὲ ἀρκετές ἀρνητικές ἐπιπτώσεις για τὴν Κύπρο.

Μιλοῦμε για δημοκρατία ἀλλὰ 21 χρόνια μετὰ τὴν ἀποαποικιοποίηση, οἱ Δήμαρχοι τῶν κυπριακῶν πόλεων ἔξακολουθοῦν νὰ εἶναι διορισμένοι.

Μιλοῦμε για δημοκρατία ἀλλὰ ἡ ἐλεύθερη ἔκφραση ταλαιπωρεῖται ἀρκετὰ τὸν τελευταῖο καιρό.

Αὐτὰ εἶναι μόνο μερικά δείγματα πού συνθέτουν μιὰ εἰκόνα ἀντινομιῶν στὴ σύγχρονη Κυπριακή ζωὴ, τόσο στὰ ἐλεύθερα ὅσο και στὰ κατεχόμενα ἐδάφη. Μερικὲς ἀπ' αὐτές τὶς ἀντινομίες ἀποτελοῦν ἐνσυνείδητες πράξεις, πού ἀποτελοῦν μέσα για τὴν ἐπιτυχία ὀρισμένων ἐπιδιώξεων. Ἔτσι, παρά τὸν ἀντιφατικό τους χαρακτήρα δὲν παύουν νὰ ἐντάσσονται σὲνα γενικότερο πρόγραμμα και νὰ ἀποτελοῦν μέσα στην ἐπίτευξη "ὀρισμένων σκοπῶν." Ὡστόσο, οἱ περισσότερες ἂν ὄχι ὅλες οἱ ἀντινομίες πού παρατηροῦνται, στὸ ἐλεύθερο τμήμα τῆς χώρας βασικά, ὄχι μόνο δὲν ἐντάσσονται σὲ κάποιο πρόγραμμα, ἀλλὰ ἔρχονται ἐν πολλοῖς σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς προκαθορισμένους στόχους τῆς Κυβέρνησης και γενικά τὴν γραμμὴ πλεύσης τοῦ Κυπριακοῦ, ὅπως ἔχει τελικά ἀποφασιστεῖ.

Τοῦτο ἔχει κατά τὴν ἄποψή μας σάν ἀποτέλεσμα ὄχι μόνο τὴν δημιουργία σύγχυσης στὸ λαό ἀλλὰ τὴν ὑπονόμευση και ἐξασθένηση τῶν κυπριακῶν θέσεων, ἐνῶ ταυτόχρονα δίνει τὴν εὐκαιρία στην Τουρκία και τοὺς ἐχθρούς τῆς Κύπρου νὰ ἐνισχύσουν τὶς δικές τους.

Ἐπαναλαμβάνουμε πῶς, οἱ γραμμὲς αὐτές σύρονται χωρὶς διάθεση ἐπίκρισης, μὲ μοναδικό σκοπὸ νὰ προβληματίσουν και μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βοηθήσουν στην ἐξάλειψη τῶν ἀντινομιῶν, πού δὲν ἐξυπηρετοῦν τὰ μακροπρόθεσμα συμφέροντα τῆς χώρας. Ὅσο πῶς γρηγορὰ συνειδητοποιηθοῦν αὐτές οἱ ἀντιφάσεις και ὅσο πῶς γρηγορὰ γίνουν οἱ σχετικές διορθωτικές κινήσεις, τόσο λιγότερες θὰ εἶναι οἱ περιπέτειες ἀπὸ τὶς ὁποῖες θὰ περάσει τὸ κυπριακό σκάφος και τόσο λιγότερο οἱ ταλαιπωρίες τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ στὸ σύνολό του.